

Hur gör vi för att öka värdet på den svenska ullen?

Kia Gabrielsson
Ullklassifisör

Ullsörvis HB
Östra Ämtervik

Wålstedts
Textilverkstad
Dala-Floda

Norilia Ullstasjon
Gol

Vad är skillnaden mellan klassning
och sortering?

Vaddå crossbredull?

1960-tal

- Statligt stöd till ull upphörde
- Kontrollhudars olika klassningsavdelningar lades ned
- Syntetmaterial och bomull väl etablerade i svenskarnas garderober

1970-tal

- Gröna Vågen med växtfärgning, handspånad, tovning och vävning ökar intresset för ullhantverk
- Wålstedts Textilverkstad spinner Vålberggarn
- Flera stora ullspinnerier köper den bästa svenska ullen direkt eller via Kontrollhudar
- Morjärvs Ullspinneri, Bergå Hemslöjdens Ullspinneri, Klippans Yllefabrik, Järbo Ullspinneri, Karlstads spinneri och väveri, Tidans ullspinneri m fl

1980-tal

- Stickboom gör att flera små spinnerier vill in och spinna speciella garner av den svenska ullen ex Sotenäs Spinndrift, Roslagsull, Solkustens Spinneri, Brunskogs Spinneri
- Morjärv ombildas och satsar stort
- Bergå Hemslöjdens Ullspinneri i Stora Skedvi vänder sig till Fåravelsföreningar vars medlemmar levererar ull för samtransport och klassar 100-150 ton per år och köper dessutom från Kontrollhudar
- Wålstedts spinner 7-10 ton per år
- Den svenska ullens spinnare bildas
- Strid om "Svenskullgarn"

1990-tal

- Fleece (!) och datorer
- Stickboomen helt borta liksom vävningen
- Bergå Klippan Järbo köper varandra och kämpar för att överleva
- Tovningen tar ny fart och Åddebo köper in och kardar renrasig ull från finull, leicester mm
- Ny ägare i Morjärv som reser runt och samlar in ull från Värmland och norrut
- Toarp börjar samla in och klassa ull
- Kontrollhudar läggs ned
- Ullrika projektet börjar

2000-tal

- Så gott som all svensk textilindustri är utflyttad
- Toarp minskar insamlingen
- Ull i Sverige samlar in och klassar enligt Ny Norsk Ullstandard med ett par svenska tillägg
- Hantverk och hemslöjd ligger lågt med undantag för tovningen som blir allt större
- Fårfesten i Kil startar
- Sveriges första minimillspinneri och OFDA test kommer till Jämtland för Jämtlandsfåren bl a

2010-tal

- Över 10 000 personer besöker Fårfesten i Kil varje år
- Ny stickvåg med guerillaslöjd, stickcaféer, Ravelry, Stickcafé online på Facebook
- Handspinningen tar helt ny fart
- Fåravelsförbundet får ullansvarig
- Toarp tar nya tag
- Ullkontoret på Gotland startar med nya idéer
- 4:e och 5:e generationen tar vid hos Wålstedts

SM i ull

- 2014 första året kombinerat med fårägarnas ullmarknad
- 2015 lägger vi till SM i handspinning
- Vinnarfällarna säljs på auktion för mellan 200 och 2000 kr. Per klippt ullfäll
- 2016 tre olika klasser för lantrasull. Var är crossbredullen?
- Jury bestående av mönstrare el riksdomare, spinnmästare, handspinnare och hemslöjdskonsulent, ullguru och ullansvarig Wålstedts bedömer fällarna anonymt.

Guld i crossbredklassen

- Jämtlandsfäll från bagglamm klippt i nov -15
- 900 kr

Mycket finfibrig ull med en härlig längd för sin finlek. Ett fint exempel på vad som står att vinna med att återskapa Alströmers idé. En dröm för den som vill spinna tunt och mjukt "nära-kroppen-fiber".

Kan med fördel kammassas. Något sköra toppar.

Tänk nytt!

- Svenskt klassnings system i siffror och text
- Logistik
- Rätt ull till rätt användare
- Kamgarns-spinneri
- Ull som byggmaterial eller gödsel
- Forskning

Utveckla fårens möjligheter!

- Avla på Värmlandsfårens ull m fl Allmogeraser
- Rekonstruera det gamla svenska pälsfåret i alla färger men med tonvikt på vitt
- Krafttag för det svenska ryafåret
- Jämtlandsbaggar till semin
- Klassning efter sortering på större gårdar
- Ullbedömning på crossbred
- Inga baggar i avel med märghaltig ull

Svensk ull för Sveriges skull?

Kia Gabriëlsson

ullsorvisekonomi@gmail.com

facebookside Ullsörvis och
Sällsynt & Hotat

tel +47 944 720 70 (norsk mobil)

+46 766 48 60 15

+46 565 303 44 (hem)